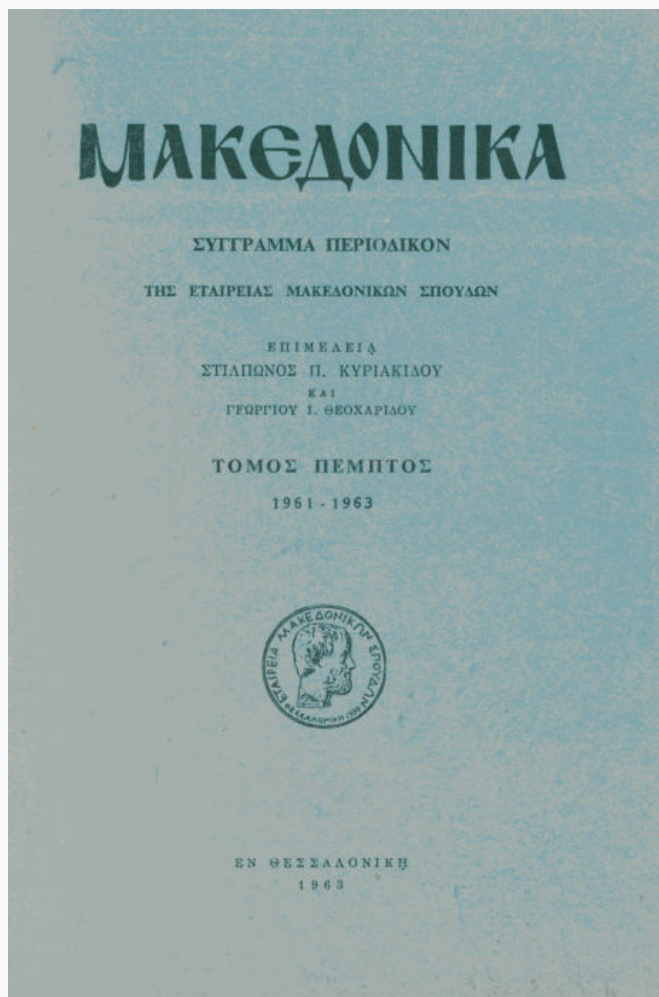

Μακεδονικά

Τόμ. 5, Αρ. 1 (1963)

Ιωαν. Π. Μαμαλάκη, Νέα στοιχεία, σχετικά με την επανάστασιν της Χαλκιδικής το 1821

Στίλπων Π. Κυριακίδης

doi: [10.12681/makedonika.842](https://doi.org/10.12681/makedonika.842)

Copyright © 2015, Στίλπων Π. Κυριακίδης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Κυριακίδης Σ. Π. (1963). Ιωαν. Π. Μαμαλάκη, Νέα στοιχεία, σχετικά με την επανάστασιν της Χαλκιδικής το 1821. *Μακεδονικά*, 5(1), 560-561. <https://doi.org/10.12681/makedonika.842>

διοικήσεως τῶν Τούρκων, περὶ τῶν ἐκτεταμένων ἐπιδρομῶν τῶν Ἀλβανῶν, περὶ τῶν ἐκ τῆς Θεσσαλονίκης ἐξαγωγῶν γεωργικῶν κυρίως προϊόντων, περὶ σεισμῶν, φοβερᾶς πανώλους, ἡ ὁποία ἀπεδεκάτισε τὸν πληθυσμὸν καὶ μάλιστα τὸν ἐβραϊκὸν καὶ ἡ ὁποία ἠνάγκασε καὶ τὸν Χοϊδᾶν νὰ παραιτηθῇ τῆς θέσεώς του καὶ νὰ ἀπομακρυνθῇ τῆς Θεσσαλονίκης. Χάριτες ὀφείλονται εἰς τὸν ἀκούραστον ἱστοριοδύφη, ὁ ὁποῖος κατέστησε γνωστὰ τὰ τόσον ἐνδιαφέροντα ἱστορικά στοιχεῖα.

ΣΥΛΛΟΓΩΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Ἰωάν. Π. Μαμαλάκη, Νέα στοιχεῖα, σχετικὰ μὲ τὴν ἐπανάστασιν τῆς Χαλκιδικῆς τὸ 1821. Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ δεκάτου τετάρτου τόμου (1960) τοῦ Δελτίου τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Ἀθήναις. Τυπογραφεῖον Μυρτίδου, 1960. 8ον σ. 406 - 549.

Ὁ συγγραφεύς, ἀσχολούμενος ἀπὸ ἐτῶν μὲ τὴν νεοελληνικὴν ἱστορίαν τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 εἰς τὴν Χαλκιδικὴν καὶ τὸ Ἅγιον Ὄρος, παρετήρησεν ὅτι οἱ πραγματευθέντες περὶ αὐτῆς, καὶ κυρίως ὁ Φιλῆμων, ὁ Σμυρνάκης καὶ ὁ Βασδραβέλλης, περιέπεσαν εἰς πολλὰς ἀντιφάσεις καὶ ἀνακριβεῖας καὶ ὥς πρὸς τοὺς τόπους καὶ ὥς πρὸς τοὺς χρόνους καὶ ὥς πρὸς τοὺς ἀριθμοὺς τῶν ἀγωνιστῶν, ἀλλὰ καὶ ὥς πρὸς τὰ γεγονότα. Πολλὰ μάλιστα εἶπον ἀμάργυρα. Τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν ταῦτα ἐλέγχει λεπτομερῶς εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς πραγματείας του, ὁ δὲ ἔλεγχος αὐτοῦ φαίνεται ὅτι ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν ἀλήθειαν. Ὅθεν δικαίως παρατηρεῖ ὅτι μόνον, ὅταν δοθῇ ἀπάντησις εἰς τὰς ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀνωτέρω ἱστορικῶν γενωμένας ἀπορίας καὶ ἐρωτήματα, θὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ ἀποκτήσωμεν σαφεῖς εἰκόνα τῶν συμβάντων τότε ἐν Χαλκιδικῇ καὶ νὰ ἐκφέρωμεν δικαίαν καὶ ἀναμφισβήτητον κρίσιν δι' ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἔλαβον μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα.

Διὰ τὴν ἐπιτευχθῆ ὅμως τοῦτο, χρειάζεται ἡ προσθήκη νέων ἱστορικῶν στοιχείων ἐκ τῶν ἀποκειμένων εἰς τὰ ἀρχεῖα, καὶ τὰ ἀθηναϊκά, ἀλλ' ἰδίᾳ τῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Καὶ τὴν ἔρευναν τῶν ἀρχείων τούτων ἐπεχείρησεν ὁ συγγραφεύς, καθ' ὃν χρόνον ὑπῆρτε εἰς τὴν Ἀθωνιάδα Σχολήν, τὸ δὲ προῖόν ταύτης, 107 ἐν ὅλῳ ἔγγραφα, δημοσιεύει εἰς τὴν παροῦσαν πραγματείαν.

Ἐκ τῶν ἐγγράφων τούτων τὰ πρῶτα πέντε ἀνήκουν εἰς τοὺς πρὸ τοῦ 1821 χρόνους, τὰ δὲ ὑπόλοιπα φθάνουν μέχρι τοῦ 1824. Τὰ ἔγγραφα εἶναι πολὺ σπουδαῖα διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀγῶνος εἰς τὴν Χαλκιδικήν, τοῦ ὁποίου φέρουν εἰς φῶς διαφόρους λεπτομερείας. Δυστυχῶς ὁ ἐκδότης, ὁ ὁποῖος ἐσημείωσε τὰς ὑπαρχούσας εἰς τοὺς γράψαντας περὶ τοῦ ἀνωτέρω ἀγῶνος ἐλλείψεις, ἐπεχείρησε δὲ καὶ τὴν κοπιώδη τῶν ἀρχείων ἔρευναν, ἀκριβῶς διὰ νὰ συμπληρωθοῦν αἱ ἐλλείψεις, ἐσταμάτησεν εἰς τὴν δημοσίευσιν, μὴ θελήσας νὰ διορθώσῃ τὰ κακῶς ἱστορηθέντα. Ἐλπίζομεν ὅτι ὁ

φιλότιμος συγγραφεὺς δὲν θ' ἀφήσῃ εἰς ἄλλους τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ὕλικου, τὸ ὅποιον ὁ ἴδιος ἔφερεν εἰς φῶς καὶ διὰ τὸ ὅποιον ὁ ἴδιος εἶναι ἀρμοδιώτερος παντὸς ἄλλου. Τὸ πρᾶγμα ἀξίζει τὸν κόπον.

ΣΤΙΛΠΩΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Δ η μ η τ ρ ί ο υ Ι. Εὐ ρ υ γ έ ν η, 'Ο Ἰων Δραγούμης καὶ ὁ Μακεδονικὸς Ἀγών. Θεσσαλονίκη 1961. [Ἑταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν. Ἰνδρυμα Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἴμου 41]. 8ον, σ. 23 μετὰ προσωπογραφίας τοῦ Ἰ. Δραγούμη.

Πρόκειται περὶ ὁμιλίας, γενομένης εἰς τὴν σειρὰν τῶν ὁμιλιῶν διὰ τὸν Μακεδονικὸν Ἀγῶνα κατὰ τὸ 1960. Ὁ ὁμιλητὴς ἀνυόμενος ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἰωνος Δραγούμη καὶ τοῦ φίλου του Σουλιώτη—Νικολαΐδη προσπαθεῖ ὄχι νὰ ἐκθέσῃ ἐν ἱστορικῇ ἀλληλογυίᾳ τὸ ἔργον αὐτοῦ κατὰ τὸν Μακεδονικὸν Ἀγῶνα, ἀλλὰ ν' ἀποκαλύψῃ τὸν ψυχικὸν κόσμον καὶ νὰ προσδιορίσῃ τὰ ψυχικὰ ἐλατήρια, τὰ ὁποῖα προυνάλουν καὶ ἐρρῶθμιζον τὴν δρασίαν αὐτοῦ. Ἡ εἰκὼν, τὴν ὁποίαν δίδει ὁ ὁμιλητὴς, δικαιολογεῖται ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς λόγους, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς πράξεις τοῦ εἰκονιζομένου. Ἐπιτυχὴς εἶναι ἐπίσης καὶ ἱστορικῶς ἀκριβὴς καὶ ἡ ἀπεικόνισις τῆς θλιβερᾶς καταστάσεως, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε περιέλθει ἡ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάς μετὰ τὴν ἡττάν τοῦ 1897, περιελθοῦσα εἰς πλήρη ἀδράνειαν καὶ περιμένουσα μοιρολατρικῶς τὰ πάντα ἐκ τῶν διαθέσεων τῶν Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων, καὶ ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξήγαγεν αὐτὴν ὁ Μακεδονικὸς Ἀγών.

Ἐπίσης ἐπιτυχὴς εἶναι ἡ ἐκλογὴ τῶν χωρίων ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Ἰ. Δραγούμη, τὰ ὁποῖα ἀπεικονίζουν τὰς διαθέσεις καὶ τὰς σκέψεις αὐτοῦ διὰ τὸν Μακεδονικὸν Ἀγῶνα καὶ τὸ μέλλον ἐν γένει τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἐν τῷ συνόλῳ ἡ ὁμιλία παριστᾷ μὲ πολλὴν ἐνάρgeian τὴν προσωπικότητα ἐνὸς τῶν κορυφαίων ἀγωνιστῶν τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος, εἶναι δὲ τὰ ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ σταχυολογηθέντα καὶ παρατεθέντα χωρία καὶ θὰ εἶναι λίαν ἀξιανάγνωστα καὶ διδακτικὰ καὶ διὰ τοὺς σημερινοὺς καὶ αὐριανοὺς Ἕλληνας. Εἰς ἐν τῶν παρατιθεμένων χωρίων ὁ Ἰ. Δραγούμης γράφει· «Ἡ Μακεδονία εἶναι σχολεῖο ἐλευθερίας, σχολεῖο ποὺ φτειάχνει ἄνδρες ἐλεύθερους. Ὅλοι οἱ Ἕλληνες θὰ συμπληρώσουν τὰς σπουδὰς των εἰς τὴν Μακεδονίαν. Ἡ Μακεδονία θὰ μᾶς σώσῃ. Ἄν τρέξουμε νὰ σώσουμε τὴν Μακεδονία, ἐμεῖς θὰ σωθοῦμε». Καὶ πράγματι ἐσώθημεν.

ΣΤΙΛΠΩΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Δ η μ. Κ α ν α τ σ ο ύ λ η, Ἡ ἀρχαία Λητή. (Διάλεξις). Ἐκδίδεται ἐπιμελεῖα τοῦ συλλόγου Ληταίων Θεσσαλονίκης «Ἡ Ζωοδόχος Πηγὴ». Θεσσαλονίκη 1961. 8ον, σ. 26.

Ἀξιέπαινος εἶναι ὁ Σύλλογος Ληταίων διὰ τὴν πρὸς τὴν ἰδιαιτέραν